

XXVI. VÝROČNÍ SJEZD ČESKÉ KARDIOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI 2018

**Symposium Kliniky kardiologie IKEM
a společnosti
PRO.MED.CS Praha a. s.**

IKEM

PRO.MED.CS
Praha a. s.

PROPANORM®
RIVODARON®

XXVI. VÝROČNÍ SJEZD ČESKÉ KARDIOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI 2018

Fibrilace síní – jak optimalizovat léčbu?

Kdy indikovat kardioverzi a jak ji provést?

doc. MUDr. Jiří Kettner, CSc., FESC

Prevence tromboembolismu stručně a jasně

prof. MUDr. Josef Kautzner, CSc., FESC

Jaké výhody přináší strategie kontroly rytmu?

doc. MUDr. Petr Peichl, Ph.D.

Kontrola rizikových faktorů jako součást léčby fibrilace síní

MUDr. Robert Čihák, CSc.

PROPANORM®
RIVODARON®

KDY INDIKOVAT KARDIOVERZI A JAK JI PROVÉST?

Jiří Kettner

Klinika kardiologie, IKEM, Praha

Veletřhy Brno | 6.–9. května

20
18

XXVI. VÝROČNÍ SJEZD
ČESKÉ KARDIOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI

Symposium PRO.MED.CS Praha a.s.
Fibrilace síní - jak optimalizovat léčbu?
ve spolupráci s Klinikou kardiologie IKEM Praha

INSTITUT KLINICKÉ A EXPERIMENTÁLNÍ MEDICÍNY
KLINIKA KARDIOLOGIE

IKEM

Kardioverze

Kardioverzí rozumíme výkon, který směřuje k obnovení normálního srdečního rytmu – součást kontroly rytmu

- Elektrická kardioverze

preferance u déletrvající FS

Zevní

Intrakardiální

- Farmakologická kardioverze

Preference u čerstvého záchytu – FS < 48 hod

Kardioverze u FS – kdy indikovat

Kardioverze je indikována především u **symptomatických** nemocných jako **součást strategie kontroly rytmu** v následujících situacích:

- **Hemodynamická nestabilita** – rychlá komorová odpověď a ztráta síňového příspěvku k udržení CO:
  - » **akutní srdeční selhání**
  - » **ischemie myokardu**
  - » **hypotenze**
- **První záchyt – symptomatický nemocný + ovlivnění KV RF**
- **Symptomatická perzistující nebo dlouhodobě perzistující FS**
  - zahájení dlouhodobé kontroly srdečního rytmu

Vzhledem ke skutečnosti, že **FS zhoršuje kvalitu života i prognózu** – kromě výjimek (pokročilý věk s komorbiditami, nepříznivá prognóza nemoci.....)
vždy alespoň 1 pokus o kontrolu rytmu

- Někdy jedinou cestou jak potvrdit, že nejasné příznaky souvisí právě s FS, je **provedení KV.**

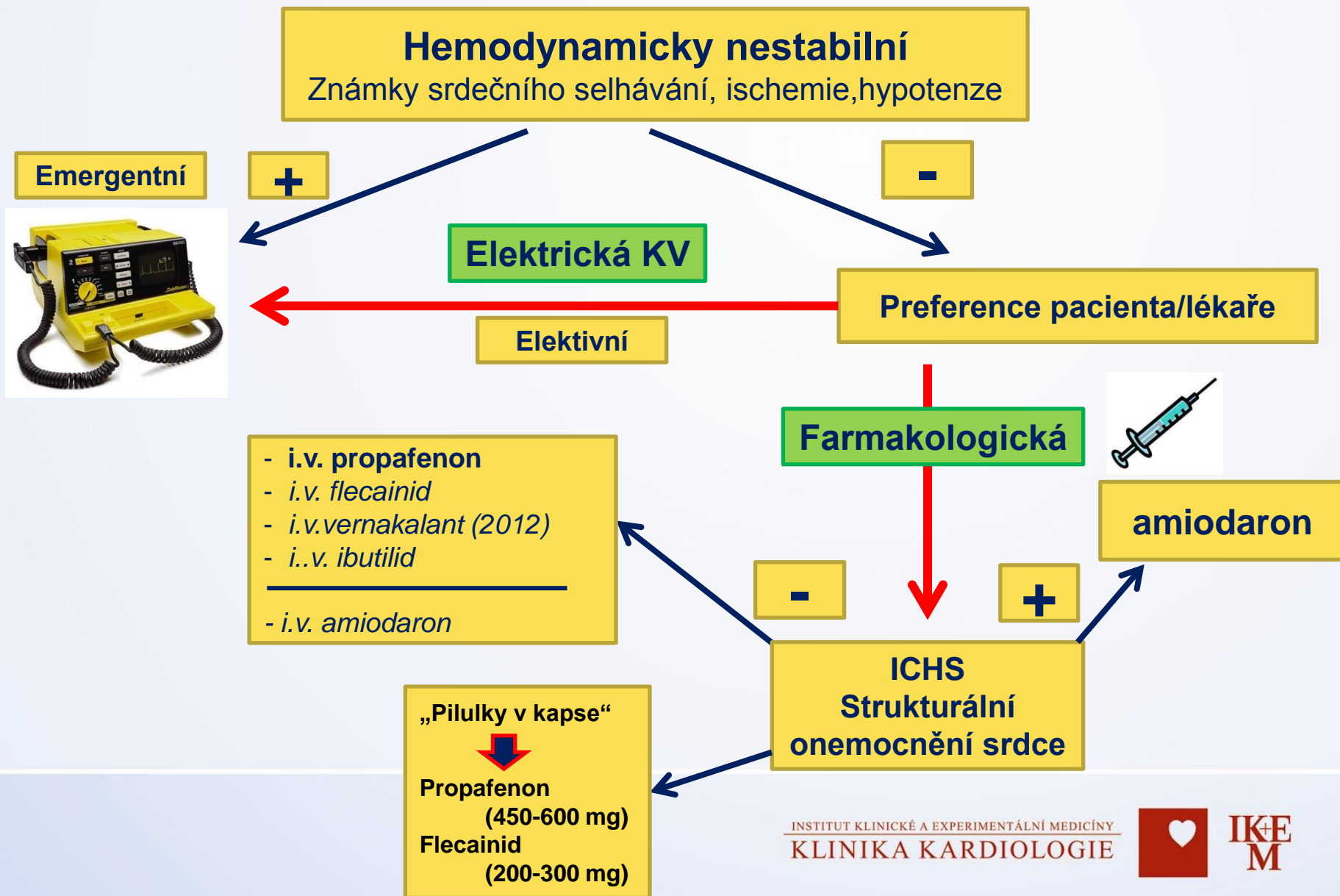
Snížená pravděpodobnost úspěšné KV - udržení SR

- FS nepřetržitě více jak 1 rok
- LS je výrazně zvětšená – LAD > 6 cm; LAVI > 50 ml/m²
- Rekurence FS při adekvátní dávce AAL
- Vyvolávající příčina FS není vyřešena před KV
(tyreotoxikosa, perikarditis, pneumonie....)

Kardioverze – ano či ne ?

- **Klinický přínos**
- **Úspěšnost**
- **Pravděpodobnost recidivy arytmie**
- **Bezpečnost**
- **Preference nemocného**

Fibrilace síní – čerstvý záchyt

KV – elektrická vs farmakologická - priority

	Elektrická	Farmakologická
Hemodynamická nestabilita ASS / hypotenze / ischemie	+++	-
FS ≤ 24 – 48 hod.	(+)	+++
FS > 7 dní	+++	(+)
FS předléčena antiarytmiky	+++	(+)
Riziko anestezie	+	+++

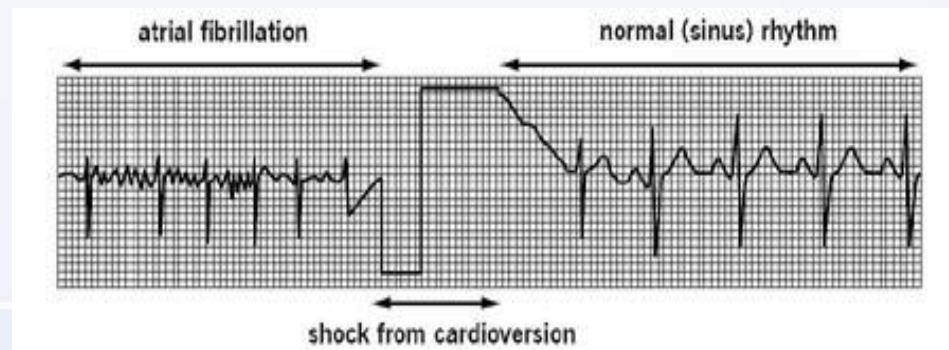
Farmakologická kardioverze - léky

Lék	Dávka	Účinnost	Akutní vedlejší účinky
Propafenon	2 mg/kg/i.v. – 10 minut (450 - 600 mg p.o.)	52 – 85%	hypotenze, rozšíření QRS, rychlý flutter síní 1:1
Amiodaron	150 mg i.v. bolus nebo 5 mg/kg i.v. během 1 hod	35 -90% (za 8-24hod)	hypotenze,bradykardie prodl.QT, flebitis
Flecainid	2mg/kg i.v. – 10 minut 200 – 300 mg p.o.	55 – 85%	hypotenze,rozšíření QRS, prodl. QT, rychlý flutter síní
Vernakalant	3mg/kg i.v. – 10 min	48 - 62%	hypotenze, prodl. QT
Ibutilid	1 mg i.v. – 10 min možné opakovat	25 – 50%	prodl. QT, TdP, bradykardie

Zevní elektrická kardioverze

- EKV – nejúčinnější metoda akutní léčby FS → bezprostřední účinnost 75 - 90%
- Indikace zejména u hemodynamicky nestabilních či s déletrvajících FS
- **Limitace** - délka trvání FS (> 1 rok)
  - velikost LS
  - impedance hrudníku
  - počet předchozích recidiv
  - strukturální onemocnění srdce....
- **Bifázický defibrilátor** - vyšší úspěšnost > 90% při menší energii

Předléčení AAL

Elektrická kardioverze

kontraindikace

Kontraindikace

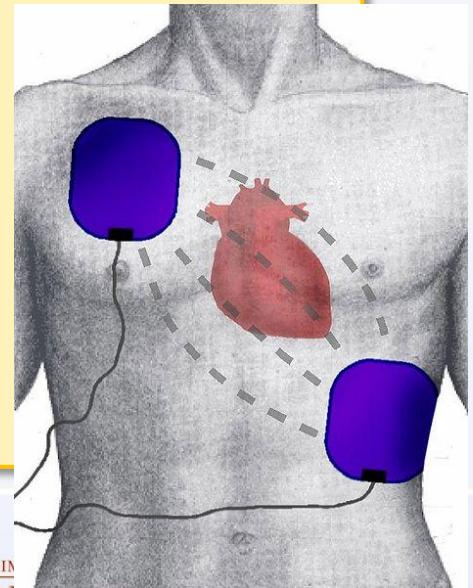
- **Nesouhlas** nemocného
- FS navozené **katecholaminy**
- FS při **intoxikaci digitalisem**
- **Hypokalémie**

U těhotných lze provést EKV bezpečně ve všech fázích gravidity:

- Hemodynamicky nestabilní
- Riziko přetrvávání FS je vysoké pro matku/plod

Elektrická kardioverze – provedení (ambulantní výkon)

- Lačný (4 - 6 hodin)
- Kontinuální monitorace EKG, neinvazivní TK, pulzní oximetr (SaO₂)
- Zajištění venózní linky
- Kontrola iontů (K⁺), INR (warfarin)
- Krátkodobá i.v. anestezie (etomidát; propofol, midazolam...)
- Gel na elektrody – pevně přitisknout na hrudník
- Anterio - laterální umístění el. (anterio-posteriorní)
- Bifázický výboj (70 - 150 - 200J)
- Observace (monitorace) cca 2 hod; zajištěný odvoz
- Příjem tekutin za 2 hod / příjem stravy za 4 hod

Clinical correlates of immediate success and outcome at 1-year follow-up of real-world cardioversion of atrial fibrillation: the Euro Heart Survey

Ron Pisters^{1,2*}, Robby Nieuwlaar³, Martin H. Prins⁴, Jean-Yves Le Heuzey⁵, Aldo P. Maggioni⁶, A. John Camm⁷, and Harry J.G.M. Crijns^{1,2} for the Euro Heart Survey Investigators

Kardioverze – komplikace

Euro Heart Survey on AF- 2003-2004

n = 1801

Závažné komplikace	Farmakologická	Elektrická
Bradykardie (SSSy)	0,5 %	0,7 %
Komorová tachykardie	0,2 %	0,8 %
Torsades de pointes	0,3 %	0,1 %
Fibrilace komor	0,3 %	0,4 %
Asystolie	0,3 %	0,3 %
Infarkt myokardu	0,3 %	0,3 %
Srdeční selhání	0,3 %	1,1 %
TIA	0,3 %	0,3 %
iCMP	0,1 %	0,3 %

**Bez antikoagulace
1 - 5 % !!**

Rizika tromboembolických komplikací

CHA₂DS₂ – VASc

CHA ₂ DS ₂ – VASc	skóre
• Congestive heart failure/ LV dysfunction	1
• Hypertension	1
• Age ≥ 75	2
• Diabetes mellitus	1
• Stroke/TIA/TE	2
• Vascular disease (CAD, AoD, PAD)	1
• Age 65-74	1
• Sex category (female)	1
Score 0 – 9	

Score	Annual stroke rate, %	
n	1084	73 538
0	0	0.78
1	1.3	2.01
2	2.2	3.71
3	3.2	5.92
4	4.0	9.27
5	6.7	15.26
6	9.8	19.78
7	9.6	21.50
8	6.7	22.38
9	15.2	23.64

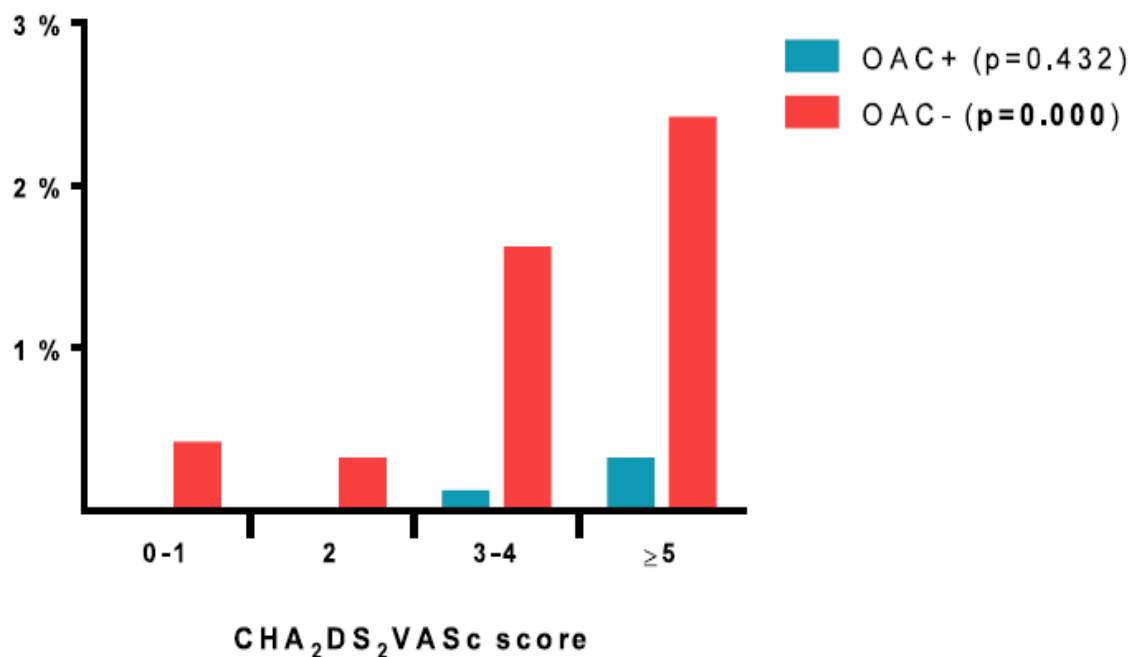
Lip GYH, et al.
Chest 2009

Olesen JB et al.
BMJ 2011;342:124

The Fin CV study – ESC 2012

Akutní EKV – 30 denní FU

Definite Embolic Events According to CHA₂DS₂VASc score

FiS < 48 hod

7243 KV/3013 pac

2123 AK +

5120 AK -

JACC 2013;62:1187–92

Kardioverze - tromboembolické komplikace

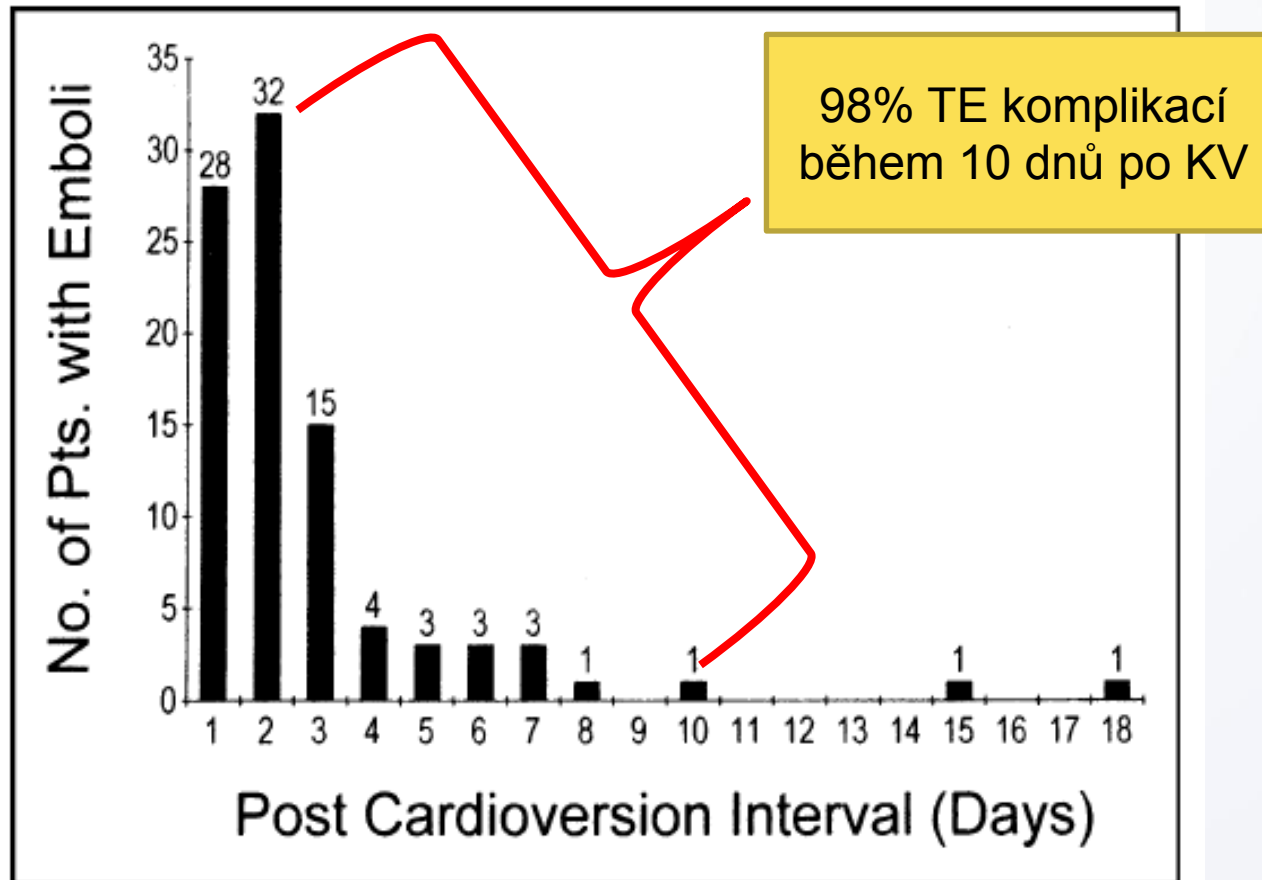
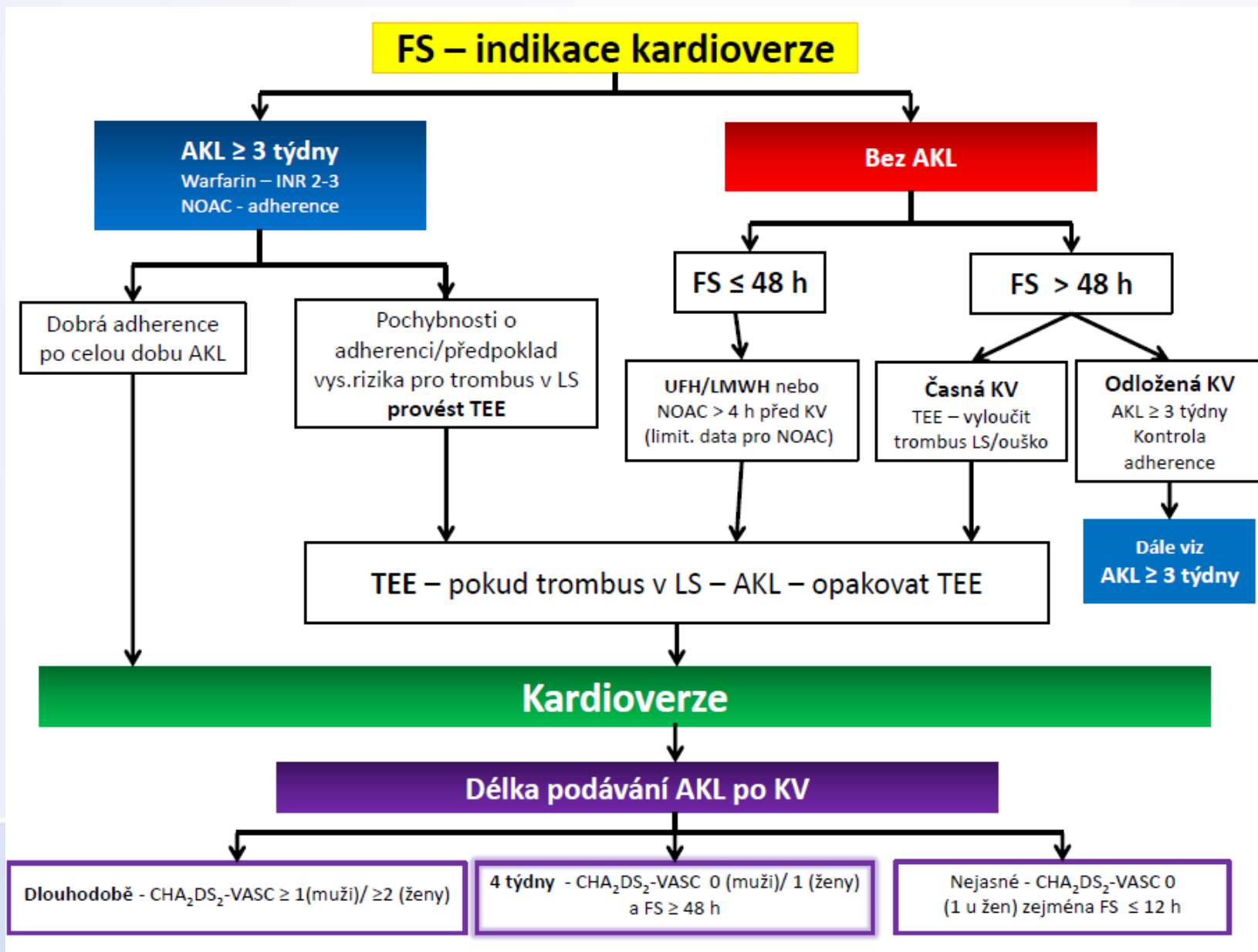

FIGURE 1. Interval between cardioversion and thrombotic events in 92 patients.

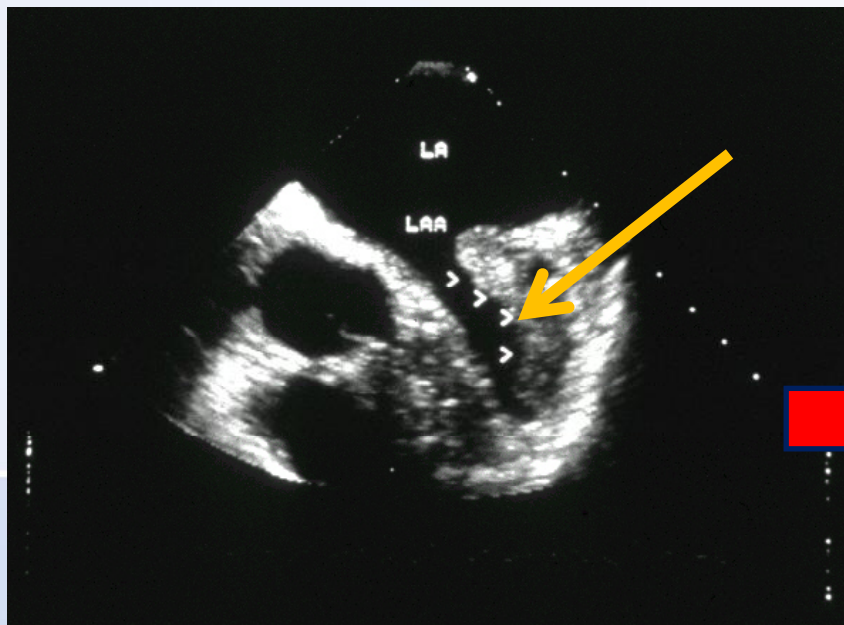
Berger et al. Am J Cardiol, 1998.;82: 1545-6

Zabránění tromboembolických komplikací

Transezofageální echokardiografie a KV

- Alternativou k podávání AKL před KV je provedení TEE a vyloučení nitrosrdečního trombu (LS)
  - potřeba časně kardioverze
  - vysoké riziko trombu v LA/LAA
  - preference pacienta
  - riziko krvácení při AKL

TEE- průkaz trombu:

- AKL nejméně 3 týdny
- zopakovat TEE
- přetrvávání trombu – kontrola frekvence

Nové antikoagulační léky a kardioverze

Všechny jsou efektivní a bezpečnou alternativou warfarinu

- **Dabigatran** studie RE-LY - 1983 KV / 1270 pac (PRADAXA)
- **Rivaroxaban** - studie X-veRT -1504 pac – prospektivní-randomizovaná (XARELTO)
- **Apixaban** - studie EMANATE – 1500 pac - prospektivní-randomizovaná (ELIQUIS)
- **Edoxaban** – studie ENSURE-AF – 2119 pac.- prospektivní-randomizovaná (LIXIANA)

Spolupracující nemocný ! Není přesná kontrola jako u warfarinu.

Nejasnosti, pochybnosti, nonkompliance, vysoké riziko CMP - TEE

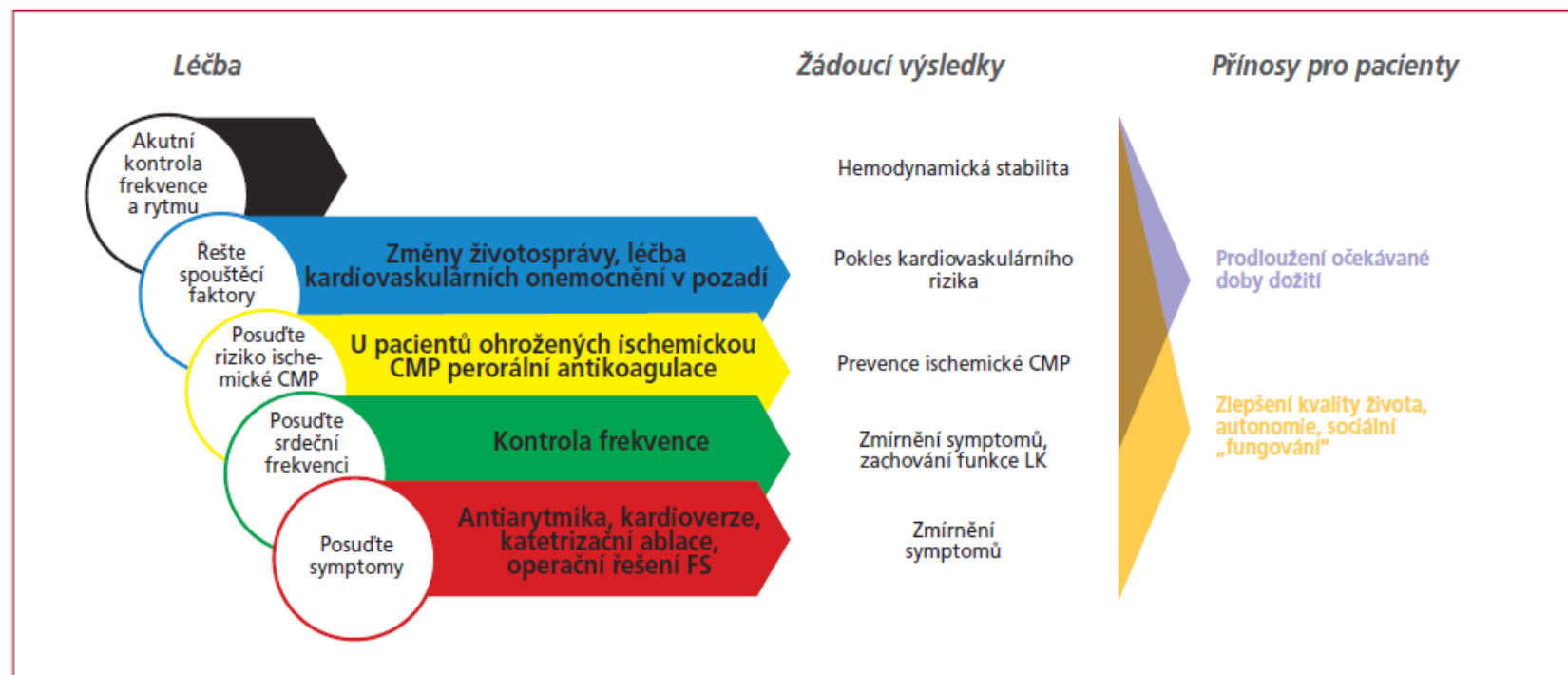

Závěry

- **Kardioverze** je indikována především ke kontrole symptomů jako součást strategie kontroly rytmu.
- **Elektrická kardioverze** je nejúčinnější prostředek u nemocného s FS k **okamžitému** obnovení normálního srdečního rytmu. **Předléčení** antiarytmiky **zvyšuje** její úspěšnost.
- **Farmakologická** kardioverze je nejúspěšnější u nemocných s **krátkou** dobou trvání fibrilace síní.
- **Komplikace EKV** jsou předvídatelné a na pracovišti se zkušenostmi vzácné.
- Zhodnocení **rizika** tromboembolických komplikací a jejich prevence je **nezbytnou součástí péče** o nemocné s fibrilací síní

Děkuji vám za pozornost

CMP – cévní mozková příhoda; FS – fibrilace síní; LK – levá komora

obr. 4 – Akutní a chronická léčba pacientů s fibrilací síní, výsledky a přínos pro pacienta. Převzato ze zprávy ze 4. konsensuální konference NET/EHRA.

Kardioverze FiS - antikoagulace

- Nemocní s trváním FiS ≥ 48 hodin
nebo doba trvání arytmie je **neznámá**:
  - AK nejméně **3 týdny před KV** (warfarin s INR 2-3/NOAC)
omezení možnosti mobilizace trombu během KV
  - AK nejméně **4 týdny po KV** (warfarin/NOAC)
omezení zvýšeného rizika TE pro omráčení síně

Platí pro **farmakologickou i elektrickou** kardioverzi u **všech** nemocných !

- Nemocní s **riziky tromboembolických** komplikací nebo **rekurence FS** – antikoagulační léčba **dlouhodobě** bez ohledu, zda byl po KV nastolen SR či nikoliv

